

IFAU – INSTITUTET FÖR
ARBETSMARKNADSPOLITISK
UTVÄRDERING

Effekter av aktiveringskrav på socialbidragstagare i Stockholms stadsdelar

Matz Dahlberg
Kajsa Johansson
Eva Mörk

RAPPORT 2008:24

Institutet för arbetsmarknadspolitisk utvärdering (IFAU) är ett forskningsinstitut under Arbetsmarknadsdepartementet med säte i Uppsala. IFAU ska främja, stödja och genomföra vetenskapliga utvärderingar. Uppdraget omfattar: effekter av arbetsmarknadspolitik, arbetsmarknadens funktionssätt, arbetsmarknadseffekter av åtgärder inom utbildningsväsendet och arbetsmarknadseffekter av socialförsäkringen. IFAU ska även sprida sina resultat så att de blir tillgängliga för olika intressenter i Sverige och utomlands.

IFAU delar även ut forskningsbidrag till projekt som rör forskning inom dess verksamhetsområden. Forskningsbidragen delas ut en gång per år och sista dag för ansökan är den 1 oktober. Eftersom forskarna vid IFAU till övervägande del är nationalekonomer, ser vi gärna att forskare från andra discipliner ansöker om forskningsbidrag.

IFAU leds av en generaldirektör. Vid institutet finns ett vetenskapligt råd bestående av en ordförande, institutets chef och fem andra ledamöter. Det vetenskapliga rådet har bl.a. som uppgift att lämna förslag till beslut vid beviljandet av forskningsbidrag. Till institutet är även en referensgrupp knuten där arbetsgivar- och arbetstagersidan samt berörda departement och myndigheter finns representerade.

Postadress: Box 513, 751 20 Uppsala
Besöksadress: Kyrkogårdsgatan 6, Uppsala
Telefon: 018-471 70 70
Fax: 018-471 70 71
ifau@ifau.uu.se
www.ifau.se

IFAU har som policy att en uppsats, innan den publiceras i rapportserien, ska seminariebehandlas vid IFAU och minst ett annat akademiskt forum samt granskas av en extern och en intern disputerad forskare. Uppsatsen behöver dock inte ha genomgått sedvanlig granskning inför publicering i vetenskaplig tidskrift. Syftet med rapportserien är att ge den ekonomiska politiken och den ekonomisk-politiska diskussionen ett kunskapsunderlag.

Effekter av aktiveringskrav på socialbidragstagare i Stockholms stadsdelar*

av

Matz Dahlberg^a, Kajsa Johansson^b och Eva Mörk^c

2008-11-03

Sammanfattning

I denna studie undersöker vi vilka effekter aktiveringskrav på socialbidragstagare i Stockholms stadsdelar har på socialbidragstagandet och sysselsättningen. För att uttala oss om detta jämför vi utvecklingen över tiden för de stadsdelar som infört aktiveringskrav med utvecklingen över tiden för de stadsdelar som ännu inte infört aktiveringskrav. Vi finner att aktivering av socialbidragstagare har positiva effekter i form av lägre socialbidragstagande och högre sysselsättning. Dessa resultat gäller speciellt för utsatta grupper såsom ungdomar och utlandsfödda. Effekterna är störst för ungdomar i åldern 18–25 år (sysselsättning) och för individer födda utanför västvärlden (socialbidrag och sysselsättning).

---

* Den forskning som denna rapport baseras på redovisas mer utförligt i Dahlberg m fl (2008). I arbetet med detta forskningsprojekt har vi fått konstruktiva och användbara kommentarer från Olof Åslund, Pedro Carneiro, Per-Anders Edin, Peter Fredriksson, Nils Gottfries, Erik Grönqvist, Per Johansson, Katarina Thorén och seminariedeltagare i Uppsala, Helsingfors, Växjö, vid 2007 års COST-möte i Haag, vid 2008 års SOLE konferens i New York, vid RTN-mötet i Uppsala 2008, vid 2008 års IZA/IFAU konferens i Bonn, vid CESifo konferensen "Reform of the Welfare State: A New European Model" i München 2008 samt vid SUDSWEC-mötet i Stockholm. Vi är tacksamma för dessa kommentarer, liksom för ett forskningsbidrag från FAS.

^a Nationalekonomiska institutionen och IBF, Uppsala universitet, IFAU och CESifo. E-post: matz.dahlberg@nek.uu.se.

^b Nationalekonomiska institutionen, Uppsala universitet. E-post: kajsa.johansson@nek.uu.se.

^c IFAU och Nationalekonomiska institutionen, Uppsala universitet. E-post: eva.mork@ifau.uu.se.

Innehållsförteckning

1	Syfte, metod och huvudresultat	3
2	Varför använda aktiveringskrav?.....	3
3	Tidigare forskning	6
4	Aktiveringskrav i Stockholms stadsdelar	8
5	Data.....	10
6	Resultat	12
7	Slutsatser.....	15
	Referenser	17

1 Syfte, metod och huvudresultat

År 1998 förändrades Socialtjänstlagen så att det blev möjligt för enskilda kommuner och stadsdelar att införa krav på socialbidragstagare att delta i någon form av aktivering (t.ex. söka-jobb-kurser eller praktik); en möjlighet som har utnyttjats i stor utsträckning av stadsdelarna i Stockholm.

Syftet med denna studie är att undersöka vilka effekter aktiveringskrav på socialbidragstagare i Stockholms stadsdelar haft på socialbidragstagandet och sysselsättningen.¹ För att undersöka frågan på ett trovärdigt sätt utnyttjar vi det faktum att aktiveringskraven infördes vid olika tidpunkter i de olika stadsdelarna. Detta innebär att de stadsdelar som ännu inte infört aktiveringskraven vid en viss tidpunkt kan användas som en kontrollgrupp för de kommuner som infört aktiveringskraven. Mer specifikt så jämför vi utvecklingen över tiden för de stadsdelar som infört aktiveringskrav med utvecklingen över tiden för de stadsdelar som ännu inte infört aktiveringskrav.²

Våra huvudresultat är att aktivering av socialbidragstagare har positiva effekter i form av lägre socialbidragstagande och högre sysselsättning. Dessa resultat gäller speciellt för utsatta grupper som ungdomar och utlandsfödda. Effekterna är störst för ungdomar i åldern 18–25 år (sysselsättning) och för individer födda utanför västvärlden (socialbidrag och sysselsättning).

2 Varför använda aktiveringskrav?

Ett problem som uppstår i ett land med ett generöst bidragssystem är att bidragssystemet i sig själv kan påverka individers ansträngningar att försöka bli självförsörjande. Det är dessutom många gånger i praktiken omöjligt för den utbetalande myndigheten att skilja på individer som verkligen behöver bidrag och individer som egentligen skulle kunna vara självförsörjande om de ansträngde sig mera, varför bidrag troligen kommer att betalas ut till bägge grupperna. I förlängningen kan höga bidragskostnader medföra att ett land

---

¹ Detta är, såvitt vi vet, den första studie som undersöker effekter på det totala bidragstagandet i samhället av aktiveringskrav (dvs. effekterna på såväl deltagarna i programmen som på icke-deltagarna).

² Denna metod går under beteckningen "difference-in-differences" inom utvärderingslitteraturen.

väljer att ha ett mindre generöst system än vad medborgarna egentligen skulle önska.

Ett sätt att komma bort från problemet att bidragsgivaren inte kan skilja på genuint hjälpbehövande och de som inte är hjälpbehövande kan vara att införa någon slags aktiveringskrav. Tanken är att aktiveringskrav medför att individer "självsorterar" sig, så att bara de verkligt hjälpbehövande kommer att finnas kvar som bidragstagare. Detta är ingen ny upptäckt utan liknande krav förekom tidigt i både England och Frankrike. 1834 års fattiglag i England ("Poor Law Amendment Act") föreskrev t.ex. att det enda sätt som en arbetsför individ kunde erhålla pengar eller annan hjälp från fattighjälpen var genom ett arbetshus ("workhouse") och att villkoren i dessa arbetshus skulle vara tuffa så att individer avskräcktes från att söka hjälp. Liknande arbetshus förekom även i Sverige under 1700-talet. En viktig skillnad är emellertid att dagens aktivering, åtminstone på pappret, även är tänkt att hjälpa deltagarna och öka deras möjligheter till att få ett reguljärt arbete, medan arbetshuset främst var tänkta att "skrämma" folk till sysselsättning.³

Aktiveringskrav innebär alltså att individer blir tvungna att delta i någon sorts aktivering för att få rätt till ekonomiskt bistånd. Denna aktivering kan bestå i allt från utbildning, hjälp med jobsökande, arbetsträning eller praktik. Hur kan då sådana aktiveringskrav tänkas minska socialbidragstagandet i samhället? Först och främst så kan bidragstagaren inte använda den tid som denne har i frånvaro av arbete som denne annars skulle gjort eftersom individen nu måste medverka i diverse aktiveringsprogram. Detta minskar det eventuella positiva värdet av att inte behöva gå till jobbet och kan förväntas öka individens incitament att hitta ett arbete. På detta sätt kan aktivering alltså förväntas minska antalet individer som väljer att söka bidrag.

Aktiveringskrav kan även ha långsiktiga effekter på antalet hushåll som någonsin kommer att behöva bidrag, genom att påverka de beslut individer tar tidigt i livet. Denna effekt kan förväntas uppstå om behovet av bistånd snarare beror på medvetna beslut som individen har fattat tidigare i livet än på att individen har haft otur. Kanske har t.ex. individen valt att inte utbilda sig tillräckligt därför att man har utgått ifrån att staten kommer att rycka in med ekonomiskt bistånd i framtiden om individen inte kommer att klara av att vara självförsörjande. Även här kan aktiveringskrav hjälpa till att förändra indivi-

---

³ Thorén (2005) hävdar emellertid att vissa av de aktiveringsprogram som använts nyligen i Sverige, t.ex. den så kallade Skärholmsmodellen, främst innebär kontroll av bidragstagarnas arbetsvilja snarare än någon individuell jobsökarhandledning.

ders incitament och därmed de beslut de fattar redan tidigt i livet. Anledningen är återigen att aktiveringskrav gör det mindre attraktivt att erhålla ekonomiskt bistånd då värdet av att inte ha något arbete minskat, vilket kan innebära att individen redan på ett tidigt plan fattar beslut som minskar sannolikheten att de någonsin kommer att behöva ekonomiskt bistånd.⁴

Själva åtgärderna som aktiveringen består av kan även tänkas fungera på samma sätt som arbetsmarknadspolitiska åtgärder och därmed förhoppningsvis öka sannolikheten att deltagarna får arbete. Om aktiveringen består av utbildning är det till exempel troligt att individens humankapital ökar, vilket i sin tur påverkar såväl sannolikheten att få jobb som individens framtida lön. Även olika former av praktik kan förbättra individens produktivitet och leda till större möjligheter på arbetsmarknaden. Deltagande i program kan också bryta eventuella passiviserande effekter av att gå utan arbete, och också öka sannolikheten att individen får jobb. Man bör emellertid komma ihåg att aktiveringsprogram av denna typ kan ha inlåsnings effekter, vilket på kort sikt kan minska sannolikheten att få ett arbete. Inlåsnings effekter uppstår däremot förhoppningsvis inte om aktiveringen består av söka-jobb-kurser, då dessa är tänkta att lära individen att söka arbete mer effektivt.

Aktiveringskrav kan alltså påverka såväl inflödet till som utflödet ur socialbidragstagandet; hårdare krav leder till att färre individer söker bidrag och att fler individer väljer att lämna bidragstagandet, samtidigt som ”bra” aktivitetsåtgärder leder till att fler socialbidragstagare lyckas få arbete. Optimalt ska programmen vara utformade så att anställningsbara individer ogillar innehållet, men de som verkligen behöver hjälp drar nytta av dem. Torfing (1999) skiljer på *offensiv* och *defensiv* aktivering, där aktivering av den första typen främst är utformad för att hindra individer att vilja ta emot bidrag, medan defensiv aktivering ska förhindra att individer blir kvar i bidragsberoende. Det är för det mesta svårt att avgöra vilket av dessa mekanismer som i praktiken är mest framträdande i olika program eftersom flertalet är har inslag av båda, och eftersom samma program troligtvis verkar på olika sätt för olika individer.⁵

---

⁴ Se Besley och Coate (1992) för en teoretisk modell som förklarar hur aktiveringspolitik minskar bidragsberoendet både på kort och på lång sikt.

⁵ Lødemel och Trickey (2000) diskuterar begreppet ”workfare” utförligt och konstaterar att det råder viss förvirring om vad som egentligen avses med aktivering. Det finns också många argument för aktiveringsprogram. Dessa kan till exempel vara moraliska/normativa (av typen ”man ska jobba för sin försörjning”), bygga på rättighetstankar (”det är en mänsklig rättighet att ha ett arbete”) eller på en önskan om att undvika socialt utanförskap. För en närmare diskussion av detta, se till exempel kapitel 2 i Lødemel och Trickey (2000).

3 Tidigare forskning

Vad säger då den empiriska evidensen om effekten av aktiveringsåtgärder på bidragstagandet? Det finns en mängd studier av effekter på deltagare i diverse aktiveringsprogram, som endast fångar upp effekter på utflödet. Ett program som har studerats är Uppsalamodellen som utvärderas av Milton och Bergström (1998). Uppsalamodellen innebar framför allt ökade krav på individer att söka arbete och att ha tätare kontakter med handläggaren, som hade färre ärenden än tidigare. Genom att jämföra 251 socialbidragstagare i Gamla Uppsala (som tillämpade Uppsalamodellen) med 244 socialbidragstagare i en annan av Uppsalas stadsdelar (som inte tillämpade Uppsalamodellen) visar studien att aktiveringen inte innebar att tiden som en individ tog emot bidrag minskade. Det går alltså inte att påvisa positiva effekter av Uppsalamodellen. Ett annat försök med aktivering, och vars effekter har undersökts, består av åtta socialbidragsprojekt i Malmö som genomfördes under åren 1990–91 och som omfattade 600 deltagare. Giertz (2004) visar att dessa projekt inte hade någon effekt på kostnaderna för socialbidrag. Slutligen finns det en utvärdering av ”Rinkeby Arbetscentrum”. Programmet var riktat mot arbetslösa invandrare med låg utbildning och dåliga kunskaper i svenska. Enligt Hallsten m.fl. (2002) är deltagarna i Rinkeby Arbetscentrum i lägre utsträckning i arbete, respektive självförsörjande, än en jämförbar kontrollgrupp utan aktiveringsinsatser.⁶

Även i Norge har det förekommit aktiveringskrav på socialbidragstagare. Dahl (2003) utvärderar dessa genom att jämföra bidragstagare som socialkontoret ställt krav på med bidragstagare som sluppit krav. Han finner att det framför allt är individer med svagare ställning på arbetsmarknaden som har blivit utsatta för aktiveringskrav och att kraven har haft fokus på arbete snarare än utbildning. Programmen verkar dock inte ha någon effekt på deltagarnas övergång till arbete och självförsörjning, åtminstone inte på kort sikt. Det är dock något oklart huruvida han faktiskt lyckas ta hänsyn till att deltagarna har en systematiskt svagare ställning på arbetsmarknaden än de han jämför med.

Blundell m.fl. (2004) och de Giorgi (2005) har utvärderat det brittiska ungdomsprogrammet ”New Deal for Young People”. Programmet är obligatoriskt för alla individer i åldrarna 18–24 som har varit arbetslösa i minst sex månader. Det består av en initial fas där man huvudsakligen får hjälp med att söka jobb

---

⁶ Giertz (2007) sammanfattar en mängd andra studier som gjorts av nordiska och europeiska projekt. Dessa visar på såväl positiva, obefintliga och negativa effekter. Resultaten är dock tämligen osäkra då flera av studierna saknar en valid kontrollgrupp.

och en efterföljande fas som kan bestå av subventionerad anställning, annan form av arbetsträning eller utbildning. Resultaten från utvärderingarna tyder på att programmet har varit framgångsrikt och ökat ungas utflöde till arbete. Det verkar dock som att resultaten huvudsakligen drivs av verksamheten i den initiala fasen; den andra fasen verkar inte öka sysselsättningen ytterligare (se Fredriksson, 2007).

Aktiveringskrav har också varit en av de komponenter som har införts i ett antal randomiserade experiment i USA. I dessa experiment har vissa mottagare av bidrag aktiverats i olika program, medan andra inte har fått motsvarande krav på aktivering ställda på sig.⁷ Bloom och Michalopoulos (2001) presenterar en översikt av 26 program i nio delstater under en period av tio år. Programmen ökade sannolikheten för deltagarna att få jobb, minskade beroendet av bistånd, men har i slutändan inte påverkat deltagarnas ekonomiska situation (även om inkomst från arbete har ökat så neutraliseras denna ökning av minskade bidrag). De program som varit tydligast inriktade på jobbsökaraktiviteter ("job-first") har lett till ökade arbetsinkomster redan under år ett efter programmet. Efter tre år har dock deltagare i utbildningsprogram kommit ikapp. Utbildningsprogrammen leder dock inte till ökade inkomster på sikt trots att de, som Bloom och Michalopoulos poängterar, är betydligt dyrare. Inte heller gynnar utbildningsåtgärder särskilt lågutbildade. Störst framgångar hade de program som kombinerade utbildningsåtgärder med söka-jobb-aktiviteter.⁸

Problemet med de befintliga studierna är att de endast undersöker effekter för de individer som faktiskt deltar i programmen. Såvitt vi vet finns det inga studier som undersöker effekter på det totala bidragstagandet i samhället (dvs. effekterna på såväl deltagare som icke-deltagare). Eftersom det klart framgår av föregående avsnitt att aktiveringskrav kan förväntas ha effekter både på hur många individer som väljer att söka bidrag (inträdeseffekter) och hur många individer som kommer att lämna bidragstagandet (utträdeseffekter), lider tidigare studierna av ett klart problem. Detta problem har inte vi i vår studie, då vi tittar på effekter på befolkningen i helhet snarare än på deltagare i program. Vi beaktar därmed såväl inträde in i som utträde ut ur socialbidragstagande.

---

⁷ Ett randomiserat experiment går till så att individer slumpas in i olika typer av åtgärder, oberoende av bakgrundsegenskaper. På detta sätt uppstår en experimentsituation där det enda som skiljer individerna är vilken åtgärd de har deltagit i och effekter av åtgärderna kan lätt mätas genom att jämföra medelvärden i de utfall forskaren är intresserad av.

⁸ Aktiveringsprogram diskuteras även inom arbetslöshetsförsäkringslitteraturen. Benus och Johnson (1997) och Black m.fl. (2003) visar att aktivering, eller hotet om aktivering, minskar tiden som deltagare erhåller arbetslöshetsförsäkring.

4 Aktiveringskrav i Stockholms stadsdelar

1990-talets ekonomiska kris satte den svenska socialpolitiken under hårt tryck. Antalet arbetslösa ökade kraftigt och en ny stor grupp hjälpbehövande uppstod, nämligen ungdomar och invandrade som aldrig hade kommit in på arbetsmarknaden och därmed inte var berättigade till A-kassa och andra ersättningar. I princip hade även dessa grupper rätt till hjälp från arbetsförmedlingen, men i praktiken fick de lite hjälp därifrån då förmedlingarna fokuserade på de försäkrade grupperna (Johansson, 2006). Ökningen av gruppen arbetslösa oförsäkrade ledde i sin tur till ett ökat tryck på kommunernas ekonomi då kostnaderna för socialbidrag ökade dramatiskt (Salonen, 1998). Ett sätt att klara de ökade kostnaderna var att utforma högre krav och ökade skyldigheter för personer som ansökte om bidrag av arbetsmarknadsskäl (Johansson, 2001).⁹ Därmed uppstod, på kommunal nivå, ett parallellt arbetsmarknadspolitiskt system utanför den statliga och generella arbetsmarknadspolitiken (se Lundin, 2008 för en diskussion av kommunernas roll i arbetsmarknadspolitiken).

1998 ändrades Socialtjänstlagen och gav kommunerna rätt att ställa krav på praktik eller annan kompetenshöjande verksamhet för ungdomar (18–24 år) med socialbidrag. Bestämmelserna kunde även tillämpas på ungdomar strax över 25 år som av särskilda skäl var i behov av kompetenshöjande insatser. Salonen och Ulmestig (2004) och Socialstyrelsen (2005) visar dock att vissa kommuner redan tidigare tillämpat hårdare krav och lagändringen bestod därför i viss mån av en anpassning till gällande praxis.¹⁰

Generellt lider de kommunala aktiveringsprogrammen stor brist på dokumentering både vad gäller innehållet i åtgärderna som vilka individer som har deltagit i åtgärderna, vilket gör det svårt att uttala sig om effekterna av dessa program.¹¹ De aktiveringsprogram som kanske är mest väldokumenterade är de

---

⁹ Som framhålls av Johansson (2001) skulle socialbidragstagare visserligen redan före 1990-talet uppstramning stå till arbetsmarknadens förfogande, vilket tolkades som att man skulle söka arbete och inte tacka nej till ”lämpliga jobberbjudanden”. Dock var definitionen av lämpliga jobb tämligen smal och i realiteten så var kraven på arbetslösa socialbidragstagare rätt små.

¹⁰ Lagen 1998 innebar också att den norm som tidigare funnits som en rekommendation till kommunerna ersattes med en fastställd miniminivå vilken kommunerna inte får understiga om inte särskilt skäl finns.

¹¹ Sedan mitten av 1990-talet har de svenska kommunerna också, efter avtal med den lokala arbetsförmedlingen, kunnat överta ansvaret för ungdomar mellan 18 och 24 år; se Sibbmark och Forslund (2005) för en diskussion av detta. Forslund och Nordström Skans (2006) jämför effekter av dessa kommunala ungdomsprogram (ungdomsgarantin) med statliga program

aktiveringsprogram som bedrivits i Stockholms stadsdelar, varför vi valt att fokusera på dessa.¹²

De tidigaste exemplen av aktiveringsprogram i Stockholm är från 1998 och 1999 då Rinkeby och Skärholmen introducerade program som syftade till att få alla arbetslösa socialbidragstagare att delta i jobbsökaraktiviteter. Dessa två stadsdelar har därefter följts av de övriga och från 2004 fanns det aktiveringskrav i alla av Stockholms stadsdelar.

Det som skiljer de aktiveringsprogram som inrättades efter 1998 från tidigare lokala arbetsmarknadsåtgärder är främst den starka kopplingen mellan om individen deltar i aktiveringen och om individen får sin ansökan om bidrag beviljad. Programmen använde sig av ett gemensamt rapporteringssystem (gemensamt för såväl jobbcentrumets som socialkontorets personal i respektive stadsdel) i vilket deltagarnas aktiviteter registrerades dagligen. Om en deltagare inte deltog i programmet upptäcktes detta direkt och kunde leda till minskade socialbidrag.¹³ En annan skillnad är att aktiveringsprogrammen i regel vände sig till *alla* (arbetsföra) individer med socialbidrag, medan det tidigare var vanligt med olika program för olika grupper, exempelvis ungdomar, invandrarkvinnor etc. Programmen bestod i regel av jobbsökaraktiviteter i kombination med praktik/jobbträning.¹⁴

För att få en bättre känsla för hur aktiveringsprogrammen kunde se ut, kommer vi här att ge en kort beskrivning av ett av de mer kända programmen som bedrevs vid Skärholmens Jobbcentrum, ”Skärholmsmodellen”. Som nämnts ovan var Skärholmen en av de första stadsdelarna som startade aktiveringsprogram och andra stadsdelar har senare infört program av liknande slag.¹⁵

När en person ansökte om socialbidrag i Skärholmen, och om socialkontoret gjorde bedömningen att det huvudsakliga skälet till att personen sökte bidrag

---

(arbetsmarknadsutbildning och arbetspraktik). De finner att deltagande i de kommunala programmen i sämre utsträckning leder till arbete än deltagande i de statliga programmen.

¹² Tyvärr är dokumenteringen inte god nog för att göra det möjligt att identifiera vilka individer som har deltagit i de olika programmen.

¹³ I det gamla systemet, dvs. systemet innan 1998, var jobbsökaraktiviteter ofta begränsade till sporadiska kontakter med en arbetsförmedlare vars roll huvudsakligen bestod i att diskutera klientens situation och möjligen ordna med någon form av arbetsrelaterad träning. Kontakterna mellan socialkontoret och arbetsförmedlingen var mycket få och en allmän uppfattning är att uppföljningen av de arbetslösa socialbidragstagarna var mycket otillräcklig.

¹⁴ Se t.ex. Blomberg m.fl. (2006) för en närmare beskrivning av aktiveringsprogrammen i Stockholm.

¹⁵ Se Ekström (2005) och Thorén (2005) för en mer detaljerad beskrivning av Skärholmsmodellen.

var arbetslöshet, skickades denne omedelbart till Jobbcentrum (som var den lokala arbetsförmedlingen för socialbidragstagare). Vanligen var den sökande tvungen att träffa personalen på Jobbcentrum innan ärendet bereddes vidare på socialkontoret. Skärholmens aktiveringsprogram bestod av tre timmars schema-lagda aktiviteter dagligen vid Jobbcentrum, antingen på förmiddagen eller på eftermiddagen. Varannan vecka roterades schemat för att försvåra svartarbete. Den första perioden vid Jobbcentrum bestod i regel av jobsökaraktiviteter i programmets lokaler. Varje deltagare tilldelades en personlig jobbcoach, och det fanns möjlighet att använda dator för att söka efter jobb eller för att skriva jobbansökningar samt att använda telefon. Även om jobsökaraktiviteter var det huvudsakliga inslaget så involverade programmen även praktik, kortare utbildningar (t.ex. datorutbildningar) och andra aktiviteter som ordnades av stadsdelen (som trädgårdsskötsel och städning i stadsdelen). Som noterats av Thorén (2005) bestod många av aktiviteterna i att testa deltagarnas vilja att arbeta. Det fanns ingen tidsgräns för hur länge man kunde delta i programmet. Närvaron för deltagarna i programmet rapporterades vidare till socialtjänsten, och ogiltig frånvaro kunde leda till att försörjningsstödet avslogs helt eller delvis.¹⁶

5 Data

Vår undersökning baseras på registerdata över alla individer 18–64 år för åren 1994–2003 i Stockholms stad. Dessa data innehåller bland annat information om individernas ålder, kön, födelseland, utbildningsnivå, disponibel inkomst, familjesituation, sysselsättningsstatus, samt om individerna erhållit socialbidrag någon gång under respektive år. Dessa registerdata kombinerar vi sedan med information om aktiveringsprogrammen i Stockholms stadsdelar som har

---

¹⁶ Under 2007 beslutade Stockholms Stads kommunfullmäktige att förändra arbetet med socialbidragstagare i Stockholms stadsdelar. Detta gjorde de genom att införa så kallade "Jobbtorg". Jobbtorgen infördes den 1 januari 2008 i Stockholms Stad och innebar en mycket stor omorganisering av socialbidragshandlingen i hela staden. Dels förändrades den traditionella socialbidragsorganisationen i stort, dels infördes identiska aktiveringskrav för alla arbetslösa socialbidragstagare genom likartade arbetsmarknadsinsatser i samtliga stadsdelar i Stockholms Stad. Den bärande tanken är att socialbidragssystemet ska vara tydligare kopplat till arbetsmarknaden. Kraven ska vara höga på deltagande i jobsökarverksamheter för att individen ska vara berättigad till socialbidrag. Syftet med Jobbtorgen är att socialbidragstagare i Stockholm ska ges bättre möjligheter att få arbete. Man vill också samla arbetsmarknadens aktörer i ett gemensamt arbetssätt för att minska hindren för att arbetslösa socialbidragstagare ska få jobb. Jobbtorgen har ännu inte utvärderats.

insamlats genom en enkät till samtliga stadsdelsförvaltningar. Enkäten innehåller bl.a. frågor om när aktiveringsprogrammen infördes och hur de är utformade. Dessutom innehåller enkäten frågor om huruvida det fanns lokala arbetsmarknadsprogram innan aktiveringsprogrammen, och i så fall hur de såg ut och vilka som omfattades av programmen. I flera fall kompletterades enkätsvaren med telefonintervjuer.¹⁷

Baserat på informationen från enkätundersökningen definieras aktiveringsprogram som ett lokalt program som: i) har schemalagd aktivitet för jobbsökande eller jobbträning/praktik dagligen eller nästan dagligen; ii) omfattar alla individer med försörjningsstöd som är arbetsföra; och iii) är obligatoriskt för målgruppen och där icke-deltagande leder till hel eller delvis nedsättning av socialbidraget.

Tabell 1 visar vilket år som de stadsdelar som vi studerar har infört aktiveringsprogram.¹⁸

Tabell 1 Startpunkt för aktivitetsprogram i Stockholms stadsdelar

Stadsdel	År
Skärholmen	1999
Farsta	2001
Kista	2001
Älvsjö	2002
Hägersten	2003
Liljeholmen	2003
Spånga-Tensta	2003
Bromma	2004
Enskede-Årsta	2004
Hässelby-Vällingby	2004
Vantör	2004

Källa: Dahlberg m.fl. (2008).

¹⁷ Enkätundersökningen och intervjuerna genomfördes av Karin Edmark och Kajsa Johansson. Enkäten finns presenterad i Edmark (2007) och Dahlberg m.fl. (2008). Kompletterande telefonintervjuer genomfördes för Kista, Rinkeby, Spånga-Tensta, Hässelby-Vällingby, Enskede-Årsta, Farsta, Vantör, Hägersten och Skärholmen.

¹⁸ En befogad fråga är om den information som samlats in via enkäten är riktigt, eller om handläggarna har överdrivet ambitionsnivån i aktiveringskraven. Utan en gedigen implementeringsstudie är det svårt att ge ett definitivt svar på den frågan. Vi vill dock poängtera att den skriftliga enkäten har kompletterats med telefonintervjuer och att de svarande inte har någon anledning att inte uppge sanningen vid dessa intervjuer. Dessutom, om det trots allt är så att vi överskattar ambitionsnivån i programmen så borde vi inte finna några effekter av aktiveringskraven i vår empiriska analys.

Som framgår av tabellen infördes aktivering vid olika tidpunkter i olika stadsdelar. Detta utnyttjar vi när vi undersöker effekter av aktiveringen. Tanken är att utvecklingen i de stadsdelar som inte har infört aktivering ännu kan fungera som en kontrollgrupp för de stadsdelar som redan infört aktivering. På så sätt kan man i varje tidpunkt jämföra vad som har hänt med socialbidragstagandet i stadsdelar med aktivering i förhållande till stadsdelar utan aktiveringskrav, och utifrån detta uttala sig om aktiveringens effekter. Naturligtvis måste man dock ta hänsyn till att stadsdelarna skiljer sig åt på en mängd sätt. I skattingarna tar vi hänsyn till allt som skiljer sig mellan stadsdelarna men som är konstant över tiden inom stadsdelarna, samt alla ändringar över tiden som är likadana i alla stadsdelar. Dessutom låter vi varje stadsdel ha en egen trend i socialbidragstagandet över tiden. Slutligen tar vi hänsyn till att ett antal individkaraktistiska såsom kön, ålder, om individen har små barn, födelse-land, utbildningsnivå och antal år sedan invandring. För de observerbara kontrollvariablerna tillåts dessutom tidsvarierande parametrar (för att fånga upp att olika individer kan reagera olika på svängningar i konjunkturcykeln).¹⁹

6 Resultat

Tabell 2 redovisar genomsnittseffekter av aktiveringskraven. Vi finner att aktiveringskraven leder till att sannolikheten att en individ bor i ett hushåll som tar emot socialbidrag någon gång under ett år minskar med 0,5 procentenheter, vilket motsvarar en förändring på 5,6 procent för den genomsnittlige individen.²⁰ Vi finner dessutom att aktiveringskraven har haft positiva effekter på sysselsättningen i den meningen att de har (i) ökat sannolikheten att vara sysselsatt (här mätt som sysselsättning i november) med 0,4 procentenheter (vilket utgör ungefär en halv procent av genomsnittsvärdet för den variabeln i samplet), (ii) ökat antalet månader under ett år som individerna erhåller löneinkomster med 0,04 månader (vilket utgör ungefär en halv procent av genomsnittsvärdet för den variabeln i samplet), samt (iii) ökat löneinkomsterna med

---

¹⁹ I och med att de undersökta stadsdelarna ligger inuti en större arbetsmarknadsregion har vi dessutom implicit kontrollerat för arbetsmarknadschocker som kan vara heterogena över regioner men som är homogena inom en arbetsmarknadsregion. För en utförligare diskussion av den ekonometriska modellen, se Dahlberg m.fl. (2008).

²⁰ För sannolikheten att ta emot socialbidrag har vi använt den estimator som utvecklats av Donald och Lang (2007). För en diskussion om detta, se Dahlberg m.fl. (2008).

1 283 kronor (vilket utgör ungefär 0,8 procent av genomsnittsvärdet för den variabeln i samplet).²¹

Tabell 2 Effekter av aktiveringsprogram

Sannolikheten att ta emot socialbidrag	Sannolikheten att vara anställd i november	Antal månader med löneinkomst	Löneinkomster (SEK)
-0,005*	0,004***	0,041***	1 283,4***
(0,003)	(0,001)	(0,015)	(3,971)

Notera: Alla regressioner inkluderar stadsdelsspecifika fixa effekter, stadsdelsspecifika trender, tidsspecifika fixa effekter samt ett antal observerbara kontrollvariabler (såsom kön, ålder, om små barn, födelseland, utbildningsnivå och antal år sedan invandring) där koefficienterna för de observerbara kontrollvariablerna tillåts vara tidsvarierande. För sannolikheten att ta emot socialbidrag har vi använt den estimator som utvecklats av Donald och Lang (2007). *, *** betecknar att estimatet är statistiskt säkerställt på 10 respektive 1 procentsnivån. Inom parentes presenteras robusta standardfel, som för arbetsutfallen är klustrade på hushållsnivå. Källa: Dahlberg m.fl. (2008).

Vi undersöker också om effekterna är olika stora för olika typer av individer. Resultaten för ungdomar (18–25 år) och för individer födda utanför västvärlden (dvs. i länder utanför Europa och Nordamerika) finns redovisade i *Tabell 3*. Om vi startar med resultaten för ungdomar ser vi att effekterna för dem som är 18–25 år skiljer sig signifikant från effekterna för dem som är 26 år eller äldre. Detta gäller främst på arbetsmarknadsutfallen, där aktiveringskrav ökar sannolikheten att vara anställd (i november) och antalet månader under ett år som man är anställd för de yngre, men inte för de äldre. Det är också en markant skillnad i effekten på löneinkomst mellan de två grupperna. Medan aktiveringskraven leder till att löneinkomsterna minskar med ca 1 813 kronor för de äldre, leder de till att de ökar med 19 223 kronor (21 036–1 813) för de i åldern 18–25 år. Däremot verkar det som att aktiveringskrav inte minskar sannolikheten att ungdomar får socialbidrag, vilket de gör för de äldre.

²¹ Vi har även undersökt effekterna på individernas disponibla inkomst, men finner inga statistiskt säkerställda effekter på det ufallet. Dessutom har vi genomfört en känslighetsanalys vilken indikerar att resultaten från grundspecifikationen är robusta. Bland annat har vi genomfört placebo-experiment i vilket vi låtsas som att reformen inträffade tidigare än vad den faktiskt gjorde. I detta experiment finner vi inga signifikanta resultat, något som stärker tron på vår grundspecifikation. Dessa resultat finns redovisade i Dahlberg m.fl. (2008)

Tabell 3 Heterogena effekter av aktiveringsprogrammen: ålder och födelse land

	Sannolikheten att erhålla socialbi- drag	Sannolikheten att vara anställd i november	Antal månader med löneinkomst	Löneinkomster (SEK)
Ungdomar:				
Snitteffekt	-0,006*** (0,001)	0,002 (0,001)	0,0199 (0,0161)	-1 812,9** (430,0)
Snitteffekt × ung (18-25 år)	0,011*** (0,002)	0,009* (0,004)	0,143*** (0,0435)	21 035,9** (1 065,8)
Födelse land:				
Snitteffekt	-0,002* (0,001)	0,002 (0,002)	0,0203 (0,0189)	-966,4 (526,6)
Snitteffekt × Övriga Norden	0,005 (0,004)	0,002 (0,008)	0,0116 (0,0913)	10 624,9** (2 652,3)
Snitteffekt × Västland	-0,005 (0,004)	-0,020 (0,011)	-0,237* (0,129)	-3 367,0 (3 552,6)
Snitteffekt × Östeuropa	-0,001 (0,005)	0,017* (0,008)	0,145 (0,0965)	10 331,1** (2 534,4)
Snitteffekt × Övriga länder	-0,014*** (0,003)	0,008 (0,004)	0,115** (0,0495)	8 142,1** (1 297,1)

Notera: Alla regressioner inkluderar stadsdelsspecifika fixa effekter, stadsdelsspecifika trender, tidsspecifika fixa effekter samt ett antal observerbara kontrollvariabler (såsom kön, ålder, om små barn, födelse land, utbildningsnivå och antal år sedan invandring) där koefficienterna för de observerbara kontrollvariablerna tillåts vara tidsvarierande. Inom parentes presenteras robusta standardfel klustrade på hushållsnivå. *, ** betecknar att estimatet är statistiskt säkerställt på 5 respektive 1 procentsnivån. Västländerna utgörs av länderna i Västeuropa, USA och Kanada. Källa: Dahlberg m.fl. (2008).

Går vi sedan vidare och tittar på eventuellt heterogena effekter med avseende på födelse land, ser vi att effekterna är som störst för individer födda utanför västvärlden; för denna grupp minskar sannolikheten att gå på socialbidrag mer och antalet månader med anställning ökar mer, jämfört med de övriga grupperna. Aktiveringskraven ökar också inkomsterna från arbete för denna grupp, vilket de inte gör för alla grupper.²²

Varför är då effekterna störst för ungdomar (18–25 år) och individer födda utanför västvärlden. Här kan vi bara spekulera, men en tänkbar förklaring skulle kunna vara att bidragstagare i dessa grupper främst har bidrag av arbetsmarknadsskäl, och att bidragstagare från de övriga grupperna står längre från

²² Något som skulle kunna påverka effekterna på socialbidragstagande och sysselsättning av aktiveringskraven är om det finns välfärds migration, dvs. om socialbidragstagare (eller blivande sådana) väljer att flytta till en stadsdel där det inte finns några aktiveringskrav. Detta undersöks i Edmark (2007). Hennes resultat tyder dock på att det inte finns någon välfärds migration.

arbetsmarknaden. Det kan även vara så att handläggarna har ställt högre krav på dessa grupper än på äldre svensk-födda bidragstagare.

7 Slutsatser

Som framgår av vår studie verkar aktivering av socialbidragstagare ha positiva effekter i form av lägre socialbidragstagande och högre sysselsättning. Detta är något som speciellt gäller för utsatta grupper som ungdomar och utlandsfödda; effekterna vad avser sysselsättning är störst för ungdomar i åldern 18–25 år och för individer födda utanför västvärlden, medan effekterna vad avser minskat bidragstagande är störst för individer födda utanför västvärlden. Detta stämmer även överens med resultat i Hansen och Löfström (2006) som indikerar att svenskfödda socialbidragstagare potentiellt står längre från arbetsmarknaden än invandrade bidragstagare.

Givet att man önskar få ned socialbidragstagandet och socialbidragskostnaderna kan aktivering av socialbidragstagare alltså vara en framkomlig väg. Alla kommuner i Sverige har ännu inte infört strikta aktiveringskrav. Skulle de göra det skulle vi kanske se att socialbidragstagandet och socialbidragskostnaderna minskade ytterligare. En sådan effekt är dock inte helt uppenbar då det inte är självklart att vi utan vidare kan generalisera de resultat som erhållits för stadsdelarna i Stockholm till andra kommuner i Sverige med högre arbetslöshet och färre lediga arbeten. Dessutom ska man vara medveten om att aktivering antagligen inte fungerar för alla individer. Vissa har socialbidrag av andra skäl än arbetslöshet, t.ex. till följd av hälsoproblem eller alkohol- eller drogmissbruk; för denna grupp är sannolikheten att få jobb antagligen mycket låg. Kanske behöver innehållet i aktiveringsprogrammen vara annorlunda för att fungera på dessa grupper? Det skulle även vara mycket intressant att få en bättre inblick i exakt vilka aktiveringskrav som spelar roll; är t.ex. krav på utbildning effektivare än praktik?

Även om den genomsnittliga effekten på sysselsättning och löneinkomst är positiv, måste man även ta i beaktande att det kan finnas individer som lämnar socialbidragssystemet för någon annan del av det allmänna socialförsäkrings-systemet (något som också diskuteras av Røed, 2007) eller i slutändan hamnar i en värre situation efter införandet av aktiveringskrav än vad de var i före (i värsta fall kanske i hemlöshet). För att undersöka om så är fallet behövs en så

kallad "leavers' study", dvs. en studie som följer individer som har slutat ta emot socialbidrag och ser hur deras situation utvecklas.

Det är möjligt att socialbidragskostnaderna skulle kunna minskas ytterligare om aktiveringskraven kombinerades med finansiella incitament i form av skatteavdrag, vilket innebär att arbetsinkomster subventioneras och därmed gör det mer lönsamt att arbeta. Från studier som undersökt välfärdsreformerna i USA har man funnit att kombinationen av finansiella incitament och aktiveringskrav fungerat väl (se Bloom och Michalopoulos, 2001).

En viktig slutsats är också att det finns ett behov av bättre dokumentering av de kommunala program som har använts för att möjliggöra framtida utvärderingar av aktiveringskrav och aktiveringsprogram. Detta gäller såväl innehållet i programmen som deltagarförteckningar. Behovet av bättre dokumentering poängteras även av, bland andra, Forslund och Nordström Skans (2006), Lundin (2008) samt Socialstyrelsen (2006).

Referenser

- Benus, J. M. och T. R. Johnson (1997), "Evaluation of the Maryland unemployment insurance work search demonstration". Report prepared for Maryland Department of Labor, Battelle Memorial Institute in conjunction with Abt Associates Inc.
- Besley, T. och S. Coate (1992), "Workfare vs. welfare: Incentive Arguments for work requirements in poverty alleviation programs". *American Economic Review*, vol. 82, s. 249–261.
- Black, D. A., J. A. Smith, M. B. Berger och B. J. Noel (2003), "Is the threat of reemployment services more effective than the services themselves? Evidence from random assignment in the UI system", *American Economic Review*, vol. 93, s. 1313–1327.
- Blomberg, G., V. Ekström och D. Rauhut (2006), "Bidrag och motprestation: en uppföljning av arbetet med arbetslösa socialbidragstagare i sex stadsdelsområden i Stockholm stad", FoU-enheten, Stadsledningskontoret i Stockholms stad.
- Bloom, D. och C. Michalopoulos (2001), *How welfare and work policies affect employment and income: A synthesis of research*, Manpower Demonstration Research Corporation, New York.
- Blundell, R., M. Costa Dias, C. Meghir och J. M. Van Reenen (2004), "Evaluating the employment impact of a mandatory job search assistance program" *Journal of the European Economic Association*, vol. 2, s. 569–606.
- Dahl, E. (2003), "Does 'workfare' work? The Norwegian experience" *International Journal of Social Welfare*, vol. 12, s. 274–288.
- Dahlberg, M., K. Johansson och E. Mörk (2008), "On mandatory activation of welfare receivers", Working Paper 2008:24, IFAU, Uppsala.

- de Giorgi, G. (2005), "Long-term effects of a mandatory multistage program: The New Deal for Young People in the UK", IFS Working Paper W05/08, Institute for Fiscal Studies, London.
- Donald, S. G. och K. Lang (2007), "Inference with difference in differences and other panel data", *The Review of Economics and Statistics*, vol. 89, s. 221–233.
- Edmark, K. (2007), "Effects of work requirements on welfare migration", Working Paper 2007:29, IFAU, Uppsala.
- Ekström, V. (2005), "Individens eget ansvar och samhällets stöd – En utvärdering av "Skärholmsmodellen" vid Jobbcentrum Sydväst", FoU-enheten, Stadsledningskontoret i Stockholms stad.
- Forslund, A. och O. Nordström Skans (2006), "(Hur) hjälps ungdomar av arbetsmarknadspolitiska program för unga?" Rapport 2006:5, IFAU, Uppsala.
- Fredriksson, P. (2007), "Comment on Mike Brewer: Welfare reform in the UK: 1997–2007", *Swedish Economic Policy Review*, vol. 14, s. 123–136.
- Giertz, A. (2004), *Making the poor work. Social Assistance and Activation Programs in Sweden*. PhD Thesis. Socialhögskolan Lunds universitet, Lund.
- Giertz, A. (2007), "Aktivering av socialbidragstagare", *Ifrån socialbidrag till arbete*. Bilaga: Fördjupningsstudier SOU 2007:2.
- Hallsten L., K. Isaksson och H. Andersson (2002), Rinkeby Arbetscentrum – verksamhetsidéer, genomförande och sysselsättningseffekter av ett projekt för långtidsarbetslösa invandrare, Rapport 2002:10. IFAU, Uppsala.
- Hansen, Jörgen och Magnus Löfström (2006), "Immigrant-native differences in welfare participation: The role of entry and exit rates," IZA Discussion Paper No. 2261, IZA, Bonn.
- Johansson, H. (2001), *I det sociala medborgarskapets skugga. Rätten till socialbidrag under 1980- och 1990-talen*, Arkiv, Lund.
- Johansson, H. (2006), "Svensk aktiveringspolitik ur ett nordiskt perspektiv" ESS 2006:3.

- Lundin, M. (2008), "Kommunerna och arbetsmarknadspolitiken" Rapport 2008:13, IFAU, Uppsala.
- Lødemel, I. och H. Trickey (2000), *An offer you can't refuse*, The Policy Press, Bristol.
- Milton, P. och R. Bergström (1998), "Uppsalamodellen och socialbidragstagarna. En effektutvärdering", CUS-rapport 1998:1, The National Board of Health and Welfare. Senare publicerad i Milton, P (2006) *Arbete i stället för bidrag? Om aktiveringskraven i socialtjänsten och effekten för de arbetslösa bidragstagarna*, doktorsavhandling, Uppsala universitet.
- Røed, K. (2007), "Comment on Robert Moffitt: Welfare reform: The US experience". *Swedish Economic Policy Review*, vol. 14, s. 49–54.
- Salonen, T. (1998), "Klient" i Denvall, V., och T. Jacobson (red.) *Vardagsbegrepp i socialt arbete – ideologi, teori och praktik*, Nordstedts juridik, Stockholm.
- Salonen, T. och R. Ulmestig (2004), "Det nedersta trappsteget – En studie om kommunal aktivering" Institutet för vårdvetenskap och socialt arbete, Växjö universitet.
- Sibbmark, K. och A. Forslund (2005) "Kommunala arbetsmarknadsinsatser riktade till ungdomar mellan 18 och 24 år" Rapport 2005:9, IFAU, Uppsala.
- Socialstyrelsen (2005), "Hur tillämpas bestämmelsen i 4 kap. 4 § socialtjänstlagen?"
- Socialstyrelsen (2006), Redovisningssystem av kommunala insatser som syftar till självförsörjning genom arbete
- Thorén, K. H. (2005), "Municipal activation policy: A case study of the practical work with unemployed social assistance recipients". Working Paper 2005:20, IFAU, Uppsala
- Torfig, J. (1999), "Workfare with welfare: Recent reforms in the Danish welfare state", *Journal of European Social Policy*, vol. 1, s. 5–28.

IFAU:s publikationsserier – senast utgivna

Rapporter

- 2008:1** de Luna Xavier, Anders Forslund och Linus Liljeberg ”Effekter av yrkesinriktad arbetsmarknadsutbildning för deltagare under perioden 2002–04”
- 2008:2** Johansson Per och Sophie Langenskiöld ”Ett alternativt program för äldre långtidsarbetslösa – utvärdering av Arbetstorget för erfarna”
- 2008:3** Hallberg Daniel ”Hur påverkar konjunktursvängningar förtida tjänstepensionering?”
- 2008:4** Dahlberg Matz och Eva Mörk ”Valår och den kommunala politiken”
- 2008:5** Engström Per, Patrik Hesselius, Bertil Holmlund och Patric Tirmén ”Hur fungerar arbetsförmedlingens anvisningar av lediga platser?”
- 2008:6** Nilsson J. Peter ”De långsiktiga konsekvenserna av alkoholkonsumtion under graviditeten”
- 2008:7** Alexius Annika och Bertil Holmlund ”Penningpolitiken och den svenska arbetslösheten”
- 2008:8** Anderzén Ingrid, Ingrid Demmelmaier, Ann-Sophie Hansson, Per Johansson, Erica Lindahl och Ulrika Winblad ”Samverkan i Resursteam: effekter på organisation, hälsa och sjukskrivning”
- 2008:9** Lundin Daniela och Linus Liljeberg ”Arbetsförmedlingens arbete med nystartsjobben”
- 2008:10** Hytti Helka och Laura Hartman ”Integration vs kompensation – välfärdsstrategier kring arbetsoförmåga i Sverige och Finland”
- 2008:11** Hesselius Patrik, Per Johansson och Johan Vikström ”Påverkas individen av omgivningens sjukfrånvaro?”
- 2008:12** Fredriksson Peter och Martin Söderström ”Vilken effekt har arbetslöshetsersättningen på regional arbetslöshet?”
- 2008:13** Lundin Martin ”Kommunerna och arbetsmarknadspolitiken”
- 2008:14** Dahlberg Matz, Heléne Lundqvist och Eva Mörk ”Hur fördelas ökade generella statsbidrag mellan personal i olika kommunala sektorer?”
- 2008:15** Hall Caroline ”Påverkades arbetslöshetstiden av sänkningen av de arbetslösas sjukpenning?”
- 2008:16** Bennmarker Helge, Erik Mellander och Björn Öckert ”Är sänkta arbetsgivaravgifter ett effektivt sätt att öka sysselsättningen?”
- 2008:17** Forslund Anders ”Den svenska jämviktsarbetslösheten – en översikt”

- 2008:18** Westregård Annamaria J. "Arbetsgivarens ökade ansvar för sjuklön och rehabilitering kontra arbetstagarnas integritet – Går det att förena?"
- 2008:19** Svensson Lars "Hemmens modernisering och svenska hushålls tidsanvändning 1920–90"
- 2008:20** Johansson Elly-Ann och Erica Lindahl "Åldersintegrerade klasser – bra eller dåligt för elevernas studieresultat?"
- 2008:21** Sibbmark Kristina "Arbetsmarknadspolitisk översikt 2007"
- 2008:22** Delmar Frédéric, Tim Folta och Karl Wennberg "Dynamiken bland företagare, anställda och kombinatorer"
- 2008:23** Angelov Nikolay, Per Johansson och Louise Kennerberg "Välja fritt och välja rätt – drivkrafter för rationella utbildningsval"
- 2008:24** Dahlberg Matz, Kajsa Johansson and Eva Mörk "Effekter av aktiveringskrav på socialbidragstagare i Stockholms stadsdelar"

Working papers

- 2008:1** Albrecht James, Gerard van den Berg och Susan Vroman "The aggregate labor market effects of the Swedish knowledge lift programme"
- 2008:2** Hallberg Daniel "Economic fluctuations and retirement of older employees"
- 2008:3** Dahlberg Matz och Eva Mörk "Is there an election cycle in public employment? Separating time effects from election year effects"
- 2006:4** Nilsson Peter "Does a pint a day affect your child's pay? The effect of prenatal alcohol exposure on adult outcomes"
- 2008:5** Alexius Annika och Bertil Holmlund "Monetary policy and Swedish unemployment fluctuations"
- 2008:6** Costa Dias Monica, Hidehiko Ichimura och Gerard van den Berg "The matching method for treatment evaluation with selective participation and ineligibles"
- 2008:7** Richardson Katarina och Gerard J. van den Berg "Duration dependence versus unobserved heterogeneity in treatment effects: Swedish labor market training and the transition rate to employment"
- 2008:8** Hesselius Patrik, Per Johansson och Johan Vikström "Monitoring and norms in sickness insurance: empirical evidence from a natural experiment"
- 2008:9** Verho Jouko, "Scars of recession: the long-term costs of the Finnish economic crisis"
- 2008:10** Andersen Torben M. och Lars Haagen Pedersen "Distribution and labour market incentives in the welfare state – Danish experiences"
- 2008:11** Waldfogel Jane "Welfare reforms and child well-being in the US and UK"

- 2008:12** Brewer Mike “Welfare reform in the UK: 1997–2007”
- 2008:13** Moffitt Robert “Welfare reform: the US experience”
- 2008:14** Meyer Bruce D. “The US earned income tax credit, its effects, and possible reforms”
- 2008:15** Fredriksson Peter och Martin Söderström “Do unemployment benefits increase unemployment? New evidence on an old question?”
- 2008:16** van den Berg Gerard J., Gabriele Doblhammer-Reiter och Kaare Christensen ”Being born under adverse economic conditions leads to a higher cardiovascular mortality rate later in life – evidence based on individuals born at different stages of the business cycle”
- 2008:17** Dahlberg Matz, Heléne Lundqvist och Eva Mörk “Intergovernmental grants and bureaucratic power”
- 2008:18** Hall Caroline “Do interactions between unemployment insurance och sickness insurance affect transitions to employment?”
- 2008:19** Bennmarker Helge, Erik Mellander och Björn Öckert “Do regional payroll tax reductions boost employment?”
- 2008:20** Svensson Lars “Technology, institutions and allocation of time in Swedish households 1920–1990”
- 2008:21** Johansson Elly-Ann och Erica Lindahl “The effects of mixed-age classes in Sweden”
- 2008:22** Mellander Erik och Sofia Sandgren-Massih “Proxying ability by family background in returns to schooling estimations is generally a bad idea”
- 2008:23** Delmar Frédéric, Timothy Folta och Karl Wennberg “The dynamics of combining self-employment and employment”
- 2008:24** Dahlberg Matz, Kajsa Johansson och Eva Mörk “On mandatory activation of welfare receivers”

Dissertation series

- 2007:1** Lundin Martin “The conditions for multi-level governance: implementation, politics, and cooperation in Swedish active labor market policy”
- 2007:2** Edmark Karin “Interactions among Swedish local governments”
- 2008:1** Andersson Christian “Teachers and student outcomes: evidence using Swedish data”